לָצֵאת [בָּהּ] בְּשַׁבָּת (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן י״ג): **לט** (קמו) [נ]כְּלָה (פְּרוּשׁ, יְרִיעָה כְּעֵין אֹהֶל) שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רְצוּעוֹת שֶׁמּוֹתְחִין אוֹתָהּ בָּהֶם, מֵתָר לְהִתְעַטֵּף בָּהּ וְלָצֵאת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, וְאֵין הָרְצוּעוֹת חֲשׁוּבוֹת כְּמַשְׁאוֹי, שֶׁמְּבֻטָּלוֹת אַגַּבָּהּ. [ס]הִלְכָךְ מֻתָּר לָצֵאת בִּרְצוּעוֹת (קמז) הַתְּלוּיוֹת בְּאַבְנָט אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַמְּנָעֲלִים קְשׁוּרִים בָּהֶם, דְּלֹא חֲשִׁיבִי וּבְטֵלֵי אַגַּב הָאַבְנָט. [ע]אֲבָל אִם הֵם (קמח) שֶׁל מָשִׁי, חֲשִׁיבִי וְלֹא בָּטְלִי, וְאָסוּר (קמט) אִם אֵין הַמְּנָעֲלִים קְשׁוּרִים בָּהֶם. וְהוּא הַדִּין [פ]לְכָל דָּבָר שֶׁנִּפְסַק מִן הַבֶּגֶד וְרָאשׁוֹ אֶחָד מְחֻבָּר, כְּגוֹן לוּלְאוֹת, וְאֵינוֹ חָשׁוּב, מֻתָּר לָצֵאת בּוֹ, וְאִם חָשׁוּב הוּא, (קנ) אָסוּר לָצֵאת בּוֹ: **מ** *)[צ]כּוֹבַע (קנא) שֶׁהוּא מִתְפַּשֵּׁט לְהַלָּן מֵרֹאשׁוֹ טָפַח, אָסוּר לְהַנִּיחוֹ בְּרֹאשׁוֹ אֲפִלּוּ בַּבַּיִת, (קנב) מְשׁוּם (לג) [לב] אֹהֶל: **מא** לָצֵאת בְּשַׁבָּת בְּכוֹבַע שֶׁבְּרֹאשׁוֹ

*) הַמַּגִּיד שָׁכַן עִקֵּר. (וּפִרְשׁוּ בְּתוֹסָפוֹת (שם) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חַנַנְאֵל (שם) בְּכוֹבַע חָזָק שֶׁאֵינוֹ נִכְפָּף).

נ שַׁבָּת קל״ט (ע״ב). ס שָׁם בְּתוֹסָפוֹת (ד״ה צִיצִית) וְהָרֹא״ש (פ״כ סי׳ ז). ע הָרֹא״ש שָׁם וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב) בְּחֶלֶק ה׳. פ טוּר בְּשֵׁם סֵפֶר הַמִּצְוֹת (סמ״ג ל״ת סה). צ שָׁם קל״ח (ע״ב) וְצִירוּבִין ק״ב (ע״ב) לְגִרְסַת רַבֵּנוּ תָּם (הובא בראש״ש שבת פ״כ סי׳ ג) וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (עירובין שם ד״ה הא) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שבת שם ד״ה סיננא) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק (כ״ט [כ״ב] הל״א) וְכֵן כָּתַב הָרַב

בְּאֵר הֵיטֵב

הַהֶעְנֵטְשׁי״ךְ שֶׁחָלַק בִּידוֹ הַשֵּׁנִית, וְיֵשׁ חֵשֶׁשׁ שֶׁיַּצְבִּיר אַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל בְּעֶרְבִּי״ל שֶׁלָּנוּ שֶׁשְּׁנֵי הַיָּדִים מְתֻחָמִים בּוֹ, וְאַף אִם יַצְטָרֵךְ לְהוֹצִיא יָד אַחַת, הֲרֵי הָעֶרְבִּי״ל לְבוּשׁ לִידוֹ הַשֵּׁנִיָּה שֶׁעֲדַיִן בְּתוֹכָהּ, וְגַם לֹא חִישְׁנִין דִּילְמָא נָפַל, דְּהָא אוֹחֲזוֹ בְּיָדוֹ וְאֵין כָּאן חֵשֶׁשׁ כְּלָל. וּכְבָר נֶהֱגוּ לְהַקֵּל לֵילֵךְ בְּעֶרְבִּי״ל בְּכָל מָקוֹם, וְחָלִילָה לוֹמַר שֶׁכָּלָם יַעֲשׂוּ שֶׁלֹּא כַּדִּין. אֲבָל וַדַּאי בְּהֶעְנֵטְשׁי״ךְ רָאוּי לְזָהֵר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב כָּאן וְרָאוּי לְחַשׁ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ (ח״א) סִימָן ט״ז, שֶׁנָּטָה דַּעְתּוֹ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בְּהֶעְנֵטְשׁי״ךְ שֶׁהִיוּ כָּל אֶחָד בְּיָד אֶחָד, עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּשִׁיבֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק כד): **מ** (נב) **אֹהֶל.** וּבְסָעִיף שֶׁאַחַר זֶה מֵירֵי שֶׁאֵין בּוֹ טָפַח. וְכוֹבַע שֶׁקּוֹרִין בְּרֶיטְלִי״ךְ בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז, אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט לְהַלָּן מֵהָרֹאשׁ טָפַח, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּאֵינוֹ קָשֶׁה וְנוֹפֵךְ לְמַטָּה אֵין בּוֹ חֶשֶׁשׁ אִסּוּר, וְהֵיכִי דְּאֶפְשָׁר לְמֵיעְבַּד לְכַתְּחִלָּה עֲבִיד (עולת שבת ס״ק סא). וְהַשְּׁז (ס״ק כז) כָּתַב עוֹד הַהֶתֵּר, מִשּׁוּם דְּלֹא מִתְכַּוֵּן רַק לְכִסּוֹי רֹאשׁוֹ, וּמִסְּתָם עַל כֵּן נִרְאֶה לִי דְּמִי שֶׁמְּצַעֲרִין אוֹתוֹ הַזְּבוּבִים בְּשַׁבָּת, וְהוּא אֵינוֹ לָבוּשׁ בְּבְרִיטְי״ל וּלוֹקֵחַ הַבְּרִיטְי״ל לְהָגֵן מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים, דְּבָזֶה יֵשׁ אִסּוּר גְּמוּר, עַיֵּן שָׁם. וּמֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק נא) כָּתַב הַתֵּר אִם הַכּוֹבַע קָשֶׁה, שֶׁיְּנִיחֶנּוּ בְּשִׁפּוּעַ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מֵעֲלִיו, וְאֵין נִדְחֶה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן י״ג (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: **מ [לב] אֹהֶל.** עַיֵּן בָּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּשו״ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ (ח״א) חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ט״ז, מֵהַגְּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי מֵאִיר זַצ״ל אֲבִיו שֶׁל הש״ך בְּעִנְיַן הַבְּרִיטְלִי״ן, וּמְצַדֵּד גַּם כֵּן בְּסוֹף דְּבָרָיו לְהַתֵּר מִטַּעַם שֶׁרֹּחַב קָצָת וְיָכוֹל לְהַנִּיחַ, וְגַם מֵהַתְּחָלָה לֹא נַעֲשָׂה בְּשֵׁם אֹהֶל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשוּ״ת בֵּיהוֹדָה תְּנִינָא (או״ח) סִימָן ל׳ בְּעִנְיַן נְשִׁיאַת פֶּעֶנְעֶר״ל בְּשַׁבָּת, וְהוּא מַאֲהִיל עַל רֹאשׁ הָאָדָם, וְיֵשׁ לוֹ בַּיִת יָד וְקֶרֶסִים וּלוּלְאוֹת לְפָתְחוֹ וּלְסָגְרוֹ כִּרְצוֹנוֹ, וְכָתַב שֶׁאִם הוּא מַעֲרִיךְ מַעֲרֶב שַׁבָּת יֵשׁ לְדוֹן בּוֹ וְלוֹמַר שֶׁאֵין הוֹלְמָה לְמַה שֶּׁפָּלְפוּ לְעִנְיַן בְּרִיטְלִי״ךְ, דְּהָתָם אֵין בּוֹ תּוֹרַת אֹהֶל כִּי אִם כְּשֶׁמְּשִׁימוֹ עַל רֹאשׁוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּפֶעֶרְעֶטֶ״ל שֶׁהוּא עָרוּךְ מֵאֲתָמוֹל, וַעֲתָה כְּשֶׁמְּנִיחוֹ עַל רֹאשׁוֹ אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֹהֶל חָדָשׁ. וְיֵשׁ לְדוֹן בּוֹ לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר, אַךְ כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם עָרוּךְ מֵאֲתָמוֹל יֵשׁ לֶאֱסֹר בְּוַדַּאי מִדִּבְרֵנוּ מִשּׁוּם מַרְאִית עַיִן, וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה דְּנָפְשֵׁי שַׁאֲנִין בְּנֵי

בְּאֵר הַגּוֹלָה

לט (קמו) **כְּלָה.** הוּא כְּעֵין טַלִּית שֶׁרָאוּי לְהִתְעַטֵּף בָּהּ, וְיֵשׁ בָּהּ רְצוּעוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, (קנט) וְעַל יְדֵי הָרְצוּעוֹת מוֹתְחִין אוֹתָהּ בְּאֹהֶל. וְלֹא אָמְרִינַן, הֵךְ רְצוּעוֹת לָאו צָרְכָּךְ עִטּוּף הוּא, שֶׁאֵין הָרְצוּעוֹת עֲשׂוּיוֹת אֶלָּא לִנְטוֹתָהּ בְּאֹהֶל, וְהֶוְיָן מַשָּׂאוֹי בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְעַטֵּף בָּהּ: (קמז) **הַתְּלוּיוֹת בְּאַבְנָט אַף עַל פִּי וְכוּ׳.** שָׁדְרָכָן הָיָה (קפ) לְקָשֵׁר רֹאשׁ הָרְצוּעָה הָאַחַת בְּמְנָעֲלִים וְלִמְתֹּחַ אוֹתָן לְמַעְלָה, וְרֹאשׁ הַשֵּׁנִי הָיָה קוֹשֵׁר בְּאַבְנָטוֹ, וּפְעָמִים שֶׁהוֹלֵךְ בְּלֹא מְנָעֲלִים כְּגוֹן בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים אוֹ מִפְּנֵי רֹב הַחֹם, וְנִשְׁאָר הָרְצוּעָה תְּלוּיָה בְּאַבְנָטוֹ: (קמח) **שֶׁל מָשִׁי.** הֵינוּ הָרְצוּעוֹת. (קפו) וְאַבְנָט שֶׁתְּלוּיוֹ בִּשְׁתֵּי כְּמוֹ חוּטִין מְזֻהָבִים, לֹא שַׁיָּךְ כְּלָל לִדְיָן זֶה, דְּנוֹי דַּחֲגוֹרָה הוּא וְשָׁרֵי: (קמט) **אִם אֵין וְכוּ׳.** דְּאִם הָיוּ קְשׁוּרִים בָּהֶם, הֲוֵי בִּכְלַל תַּשְׁמִישׁ לְבֶגֶד, וּמֻתָּר בְּכָל גַּוָּנֵי: (קנ) **אָסוּר לָצֵאת בּוֹ.** שֶׁכֵּיוָן שֶׁאֵין מְשַׁמֶּשֶׁת כְּלוּם לַבֶּגֶד מֵחֲמַת שֶׁנִּפְסַק רֹאשׁוֹ אֶחָד, הֲרֵי הוּא מַשּׁוֹי, וְאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי הַבֶּגֶד כֵּיוָן שֶׁהוּא חָשׁוּב. וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם שֶׁכָּתַב דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַמְּחַבֵּר בְּסָעִיף ל״ח דְּחוּטֵי צִיצִית חֲשִׁיבֵי אַף עַל גַּב דְּהֵן חוּטִין בְּעָלְמָא מִפְּנֵי דַּעְתּוֹ לְהַשְׁלִים עֲלֵיהֶן, הוּא הַדִּין גַּבֵּי לוּלְאוֹת אֵימְתַי מֻתָּר לָצֵאת בָּהֶן כְּשֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב, דָּוְקָא בְּשֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לְהַשְׁלִים מִצַּד הַשֵּׁנִי. וְעַל כֵּן כָּתַב, דְּצָרִיךְ אָדָם לְזָהֵר כְּשֶׁנִּפְסַק לוֹ רְצוּעָה מֵרְצוּעוֹת בְּגָדָיו שֶׁקּוֹשֵׁר בּוֹ שְׁתֵּי הַצְּדָדִים וּמִצַּד אֶחָד נִשְׁאָר הָרְצוּעָה, וְכֵן זוֹג קֶרְסִים שֶׁנִּפְסַק קֶרֶס אֶחָד, אֲפִלּוּ שֶׁהֵן מְשִׁיחָה אוֹ חוּט בְּרֶזֶל בְּעָלְמָא וְאֵין חָשׁוּב כְּלָל אֶצְלוֹ הָרְצוּעָה וְהַקֶּרֶס, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לָצֵאת בְּאוֹתוֹ בֶּגֶד, כֵּיוָן שֶׁדַּעְתּוֹ לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן צַד שֶׁנִּפְסַק וְזֶה יִשָּׁאֵר בִּמְקוֹמוֹ, וְאִם כֵּן הוּא חָשׁוּב אֶצְלוֹ וְאֵינוֹ בָּטֵל לַבֶּגֶד. וְאַף אִם אֵין דַּעְתּוֹ לְהַשְׁלִים עֲלֵיהֶם, אֲז כֵּיוָן שֶׁאֵין חָשׁוּב בָּטֵל לַבֶּגֶד, וּמֻתָּר לָצֵאת בּוֹ: **מ** (קנא) **שֶׁהוּא מִתְפַּשֵּׁט.** וְדָוְקָא (קפד) כְּשֶׁהָיָה הַשָּׁפָה שֶׁהוֹצִיאָה קָשֶׁה בְּיוֹתֵר וְאֵינוֹ נִכְפָּף, אֲז חָשׁוּב כְּמוֹ אֹהֶל, אֲבָל כְּשֶׁהָיָה (קפה) מְגֻמָּן אַבְרָהָם (ס״ק נא): (קפו) מְגֻמָּן אַבְרָהָם (שם). וְכָתַבְתִּי זֶה בְּשֵׁם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לט (קמט) רַשׁ״י (קלט: ד״ה וכסכסיה): (קפ) שֶׁבְּלֵי לֶקֶט (ס״ז ס״ק קו): (קפפ) פְּרִי מִגְדִּים (מש״ז ס״ק כח): **מ** (קפד) טַ״ז (ס״ק כז) וּמֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק נא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קנג) גְּמָרָא (קלח:): (קפה) אַחֲרוֹנִים. וְהֵטֵ״ז תֵּרֵץ עוֹד דְּמִירֵי שְׁלָבְשׁוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, דְּלֹא עָשָׂה הָאֹהֶל בְּשַׁבָּת: (קפה) מְגֻמָּן אַבְרָהָם (ס״ק נא): (קפו) מְגֻמָּן אַבְרָהָם (שם). וְכָתַבְתִּי זֶה בְּשֵׁם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (סמ״ח) כתב שטוב להחמיר בעשוי כעין שיפוע שיהא נכפף ממש למטה מאיליו, ואז אף אם מגביהו ומעמידו בשוה בידו אין בכך כלום.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(קנג) * הָעֲשׂוּי לְהָגֵן מִפְּנֵי הַחַמָּה, [ק]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר מִשּׁוּם דְּחָיְישִׁינַן שֶׁיִּגְבְּיֵהוּ הָרוּחַ מֵרֹאשׁוֹ וְאָתֵי לַאֲתוויֵי אַרְבַּע אַמּוֹת (קנד) בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא מְהֻדָּק בְּרֹאשׁוֹ, [ר]אוֹ שֶׁהוּא עָמֹק שֶׁרֹאשׁוֹ נוֹקֵב לְתוֹכוֹ וְאֵין הָרוּחַ יָכוֹל לְהַפְרִידוֹ מֵרֹאשׁוֹ, [ש]אוֹ שֶׁהוּא קָשׁוּר בִּרְצוּעָה תַּחַת גְּרוֹנוֹ, דְּבָהֳכִי לֵיכָּא לְמֵיחַשׁ לְמִידִי: **מב** [*] [ת]הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין בְּשַׁבָּת בְּבֵזָיוֹן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין מִשְׁתַּמְּרִין, אִם יֵשׁ סַכָּנָה, (קנה) שָׁגְזְרוּ שֶׁלֹּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, מְכַסֶּן וְהוֹלֵךְ לוֹ, וְאִם אֵין סַכָּנָה, [א]אִם יֵשׁ בָּהֶם רְצוּעוֹת שֶׁבָּכְךָ נִכָּר (קנו) שֶׁהֵם תְּפִלִּין וְלֹא קְמֵעוֹת, (קנז) וְהֵן קְשׁוּרוֹת שֶׁיָּכוֹל לְלָבְשָׁן, מַכְנִיסָן (קנח) זוֹג זוֹג דֶּרֶךְ לְבִישָׁה עַד שֶׁיַּכְנִיסָן כֻּלָּם. [ב]וְאִם הָיוּ רַבִּים, (קנט) שֶׁלֹּא יַסְפִּיק לְלָבְשָׁן וּלְהַכְנִיסָן זוֹג זוֹג, יַחְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם עַד הַלַּיְלָה וְיִבִיאֵם. וְאִם יָרֵא לְהַחְשִׁיךְ מִפְּנֵי לִסְטִים, מוֹלִיכָם פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ נוֹתְנָם לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָחָצֵר הַחִיצוֹנָה: **מג** [ג]הַמּוֹצֵא סֵפֶר תּוֹרָה בַּשָּׂדֶה, אִם אֵינוֹ שָׁעַת סַכָּנָה יוֹשֵׁב וּמְשַׁמְּרוֹ וּמַחְשִׁיךְ עָלָיו (לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פי"ט הכ"ה), וּבַסַּכָּנָה מַנִּיחוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ). וְאִם הָיוּ (קס) גְּשָׁמִים יוֹרְדִים, מִתְעַטֵּף בְּעוֹר וְחוֹזֵר וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ, וְנִכְנָס בּוֹ:

ק שָׁם (שכח) לְגַרְסַת רַשַׁ"י (ד"ה אלא) וְכֵן כָּתַב הָרַ"ן (נו: ד"ה סיאנא). ר הַגָּהוֹת (פרימונישות) פֶּרֶק כ"ב (אות ח) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' עח). ש תּוֹסְפוֹת שָׁם בְּעֵירוּבִין (קב: ד"ה האי). ת עֵירוּבִין צ"ה (ע"א). א שָׁם (צו:) (ע"א) וּכְרַבִּי יְהוּדָה כְּאוֹקִימְתָּא דְּרַבָּא וְתָנֵי אֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל, הָרִי"ף (לא:) וְהָרֹא"ש (פ"ו סי' א) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י"ט (הכ"ד). ב שָׁם בַּמִּשְׁנָה צ"ה (ע"א) וּבַגְּמָרָא צ"ז (ע"ב) וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן. ג הָרַמְבַּ"ם סוף פֶּרֶק יט (הכ"ה) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מֵהַתּוֹסֶפְתָּא (עירובין) פֶּרֶק ח' (ה"י).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

תּוֹרָה (נִרְאֶה שֶׁרָצוֹנוֹ לוֹמַר, וּכְשֶׁרוֹאִים כְּשֶׁזֶּה נוֹשְׂאוֹ בְּשַׁבָּת לֹא יֵדְעוּ לְהַבְחִין בֵּין עָרוּךְ מֵאָתְמוֹל אוֹ לֹא, וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ, וְאָתֵי לִידֵי חֲשָׁשׁ אִסּוּר סְקִילָה). אֲבָל אִם לֹא הָיָה עָרוּךְ מֵאָתְמוֹל וּפוֹתְחוֹ בְּשַׁבָּת, אִם כֵּן עוֹשֶׂה הַמַּחְזִיקוֹת בְּשַׁבָּת, וַדַּאי אָסוּר. וְכָתַב שָׁזֶּה מְקֹרוּב הוּבָא לְמֵידֵינוּ, וּכְשֶׁרָאִיתִי שֶׁהַתְּחִילוּ לְהָקֵל בּוֹ גַּם בְּשַׁבָּת מֵחִיתִי בָּהֶם, וְדָרַשְׁתִּי בְּאוֹתוֹ פַּעַם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא אִסּוּר גָּמוּר, וְחוֹשְׁשֵׁנִי לְאִסּוּר סְקִילָה, וּמֵאז וְעַד עַתָּה אֲנִי מוֹחֶה בְּקְהִלָּתֵנוּ, וְכָתַב בְּסוֹף דְּבָרָיו, דֶּרֶךְ כְּלַל חַפְּשֵׂנוּ עַל כָּל צַדְדֵי הַפָּרָשָׁה"ל וְלֹא מָצָאנוּ צַד הֶתֵּר. עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבִרְכֵי יוֹסֵף סִימָן שט"ו (סק"ב) כָּתַב בְּשֵׁם מַכְתָּם לְדָוִד (סי' א), אוֹתְבוּרְל"א הָעֲשׂוּיָה לְהָגֵן מֵחַמָּה וְגֶשֶׁם מְטֹרִית, אָסוּר לְנוֹשְׂאָהּ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, וְכָל שֶׁכֵּן לְפָתְחָהּ, אֲבָל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיִּשָּׂאֶנָּה לְהָגֵן עָלָיו שָׁרִי, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשִׁיּוּרֵי בְּרֵכָה שָׁם (סק"א): **מב** **[בשו"ע] הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין.** וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נד) דְּאִשָּׁה אֲסוּרָה לְהַכְנִיס. וְעַיֵּן בְּשוּ"ת יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן ט' שֶׁחִכַּם אֶחָד חוֹלֵק עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וּבְזֶה הַסְּפֵים לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם, וּבְעֵינַיִן הַהֶכְרֵעָה כָּתַב שִׁיכָּנֵס לְשָׁם תַּכְשִׁיט, עַיֵּן שָׁם:

בַּאֵר הַיטֵב

עַיֵּן שָׁם. הָעוֹשֶׂה טַלִּית מִמִּין הַקְּשָׁה, כְּגוֹן מַה שֶּׁקּוֹרִין בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז גְּרַאבֶּ"י גְּרִי"ן, שֶׁהוּא אֵינוֹ נִכָּפֵל אֶלָּא מַגָּע בְּשָׂנֶה, אָסוּר לְהוֹצִיא טָפַח חוּץ לְרֹאשׁוֹ, דְּהֲוֵי כְּמוֹ כּוֹבַע. ט"ז (שם). יֵשׁ נִמְנָעִים מִלָּתֵת הַשַּׁלִּית עַל רֹאשָׁם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא הַשַּׁלִּית מְכָאן וּמִכָּאן כְּמוֹ דְּפָנוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שט"ו (ס"ח), עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וּלְעִנְיַן אִסּוּר מַחֲמַת חֲשָׁשׁ שֶׁמָּא יִפֹּל מִפְּנֵי וְאָתֵי לַאֲתוויֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שֶׁאַחֲרֵי זֶה, לֹא חָיְשִׁינַן בְּבְרִיטְי"ל, לְפִי שֶׁאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֵילֵךְ בְּגִלּוּי הָרֹאשׁ. וְנִרְאֶה לִי דְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כּוֹבַע קָטָן תַּחַת הַבְּרִיטְי"ל כְּנֶהוּג בֵּינֵינוּ, לֹא יָצָא בַּבְּרִיטְי"ל חוּץ לָצְרוּךְ, דְּהָא בָּזֶה וַדַּאי חָיְשִׁינַן דִּלְמָא נָפַל וְאָתֵי לַאֲתוויֵי, כֵּיוָן שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּגִלּוּי הָרֹאשׁ. טַ"ז (שם). וְהָאַרְי"ז ז"ל לֹא הָיָה מֵשִׂים עַל רֹאשׁוֹ הַקַּאפְּעלוּ"ש בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, מִשּׁוּם אֹהֶל.

בֵּאוּר הַלָּכָה

רִאשׁוֹנִים דְּמַקְרְשֵׁי הָנֵי חֲשִׁיבֵי מִשּׁוּם דְּהֵן חוּטְרִין שֶׁל מִצְוָה, אִי נַמִי שֶׁל חִבַּלְתָּ בְּפָרוּשׁ רַשַׁ"י (שם ד"ה חשיבי), **וְנִפְקָא מִנָּהּ בָּזֶה לְכַמָּה עִנְיָנִים, עַיֵּן בְּנִשְׁמַת אָדָם** (ח"ב) כְּלַל נ"ד (סק"ג), וְאֵין כָּאן מָקוֹם לְהַאֲרִיךְ:

מא * הָעֲשׂוּי לְהָגֵן מִפְּנֵי הַחַמָּה. הֵבֵּה בְּסָעִיף מ' מְיֻירֵי גַּם כֵּן בְּכוֹבַע בָּזֶה, דְּאִי לָאו הָכִי לֹא הָיָה שָׁם שֵׁיָּךְ בּוֹ מִשּׁוּם אֹהֶל, וְכֵן מְכֹאָר בְּהָדְיָא בְּרַ"ף (נו:) וּבְשָׁאֲרֵי רִאשׁוֹנִים, אֶלָּא דְּקָא מַשְׁמַע לָן הָכָא, דְּאַף לְדַעַת הַיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר דְּהֶחְשֵׁךְ הִיא רַק מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִפֹּל וְאָתֵי לַאֲתוויֵי, גַּם כֵּן לֹא אָסְרִינַן אֶלָּא בְּכוֹבַע בָּזֶה, וּמַשְׁעַם שֶׁכָּתְבוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קנג) בְּשֵׁם בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כובע) וְאַחֲרוֹנִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עַל הָאָדָם לְהָגֵן מִפְּנֵי הַחַמָּה וְהַגְּשָׁמִים, כָּתַבְנוּ בְּסִימָן שט"ו (ס"ח בֵּיאוּר הַלָּכָה ד"ה טפח) דֵּין זֶה בְּכָל פְּרָטָיו: **מא** (קנג) **הָעֲשׂוּי לְהָגֵן וְכוּ'.** לְאַפּוֹקֵי סְתָם כּוֹבַע שֶׁאָדָם נוֹשְׂאוֹ עַל רֹאשׁוֹ, אֵין לָחֹשׁ דְּיֵיתֵי לַאֲתוויֵי אַרְבַּע אַמּוֹת, דִּבְוַדַּאי לֹא יֵלֵךְ בְּגִלּוּי הָרֹאשׁ, וְזֶה הַכּוֹבַע מִנְהָגָן הָיָה לְשַׁאתוֹ מִלְמַעְלָה עַל כּוֹבַע קָטָן [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כובע) וְאַחֲרוֹנִים]. וּמִזֶּה נִלְמַד, דְּהוּא הַדִּין כּוֹבָעִים שֶׁלָּנוּ אִם נוֹשֵׂא אוֹתָן בְּרֹאשׁוֹת הָרַבִּים עַל כּוֹבַע קָטָן כַּנָּהוּג, (קנה) יֵשׁ לְזַהֵר שֶׁיִּהְיֶה מְהֻדָּק עַל רֹאשׁוֹ, שֶׁמָּא יִפֹּל וְאָתֵי לַאֲתוויֵי אַרְבַּע אַמּוֹת. (קנה) וְכֵן בְּבְרִיטְי"ל שֶׁלֹּא שֶׁהַמְּנָהָג בּוֹ לְהָקֵל וְכֵנ"ל, אִם נוֹשֵׂא כּוֹבַע קָטָן תַּחְתָּיו יִזָּהֵר שֶׁלֹּא יֵצֵא בּוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּהָא סְתָמָא אֵינוֹ מְהֻדָּק, וּבְוַדַּאי חִישִׁינַן בּוֹ דִּילְמָא נָפִיל וְאָתֵי לַאֲתוויֵי, כֵּיוָן שֶׁלֹּא יְהֵא בִּגְלוּי הָרֹאשׁ:

(קנד) בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. בְּטַ"ז (ס"ק כז) מַשְׁמַע דְּאַפִלּוּ חוּץ לָעֲרוּב יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש"ג סָעִיף י"ח, וּבְמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק סב): **מב** (קנה) **שָׁגָזְרוּ שֶׁלֹּא לְהָנִיחַ.** וְהוּא יָרֵא גַּם כֵּן לְהוֹלִיכָן בְּיָדוֹ פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וּכְדִלְקַמָּה, דְּכְשֶׁיִּרְגִּישׁוּ בּוֹ אֶחָד לִידֵי סַכָּנָה: **(קנו) שֶׁהֵם תְּפִלִּין וְלֹא קְמֵעִין.** דְּאֵי אֵין בָּהֶן רְצוּעוֹת, (קנז) אָמְרִינַן דְּשָׁמָא קְמֵעִין הֵן, דְּטָרַח אָדָם לְפָעָמִים לַעֲשׂוֹת קָמֵעַ כְּעֵין תְּפִלִּין. (קנז) וְנַפְקָא מִנָּהּ, שֶׁאֵין צָרִיךְ לְשָׁמְרָן וּלְהַחְשִׁיךְ עֲלֵיהֶן כְּלָל. וְעַיֵּן סִימָן י"א בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) שֶׁכָּתַב דְּבִזְמַנֵּינוּ אֵין מְצוּי לַעֲשׂוֹת קָמֵעַ כְּעֵין תְּפִלִּין, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ בְּאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶם רְצוּעוֹת (קנה) צָרִיךְ עַל כָּל פָּנִים לְשָׁמְרָן וּלְהַחְשִׁיךְ עֲלֵיהֶן: **(קנז) וְהֵן קְשׁוּרוֹת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקָּשׁוּר שֶׁל קֶשֶׁר שֶׁל ראש, וְכֵן בְּשֶׁל יָד קֶשֶׁר שֶׁל יָד מְתֻקָּן כָּרָאוּי לְפִי מִדָּתוֹ [וְלֹא גָּדוֹל יוֹתֵר], שֶׁיְּהֵא יָכוֹל לְלָבְשׁוֹ. וְאִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, (קנז) וּבְשַׁבָּת הַלָּא אָסוּר לַעֲשׂוֹת קֶשֶׁר, אִם כֵּן לֹא יוּכַל לְהַכְנִיסָן דֶּרֶךְ לְבִישָׁה זוֹג זוֹג, (קנז) צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שֶׁתְּחַשֵּׁךְ וְלַהֲבִיאָם: **(קנח) זוֹג זוֹג.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר תְּפִלִּין אֶחָד שֶׁל יָד עַל הַיָּד, וְכֵן אֶחָד שֶׁל ראש עַל הָרֹאשׁ, מַכְנִיס עַד מָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר וְחוֹלֵץ, וְאַחַר כָּךְ חוֹזֵר וּמַכְנִיס בְּאֹפֶן זֶה זוֹג אַחַר. וְאַף דְּקִיְּמָא לָן שַׁבָּת לְאוו וְמַן תְּפִלִּין הוּא, מִכָּל מָקוֹם כְּדַרְכּוֹ שֶׁהוּא לוֹבֵשׁ בְּחֹל לָאו בְּכָלָל מַשּׁוֹי הוּא אֶלָּא תַּכְשִׁיט, (קנז) וְעַל תּוֹסִיף אֵינוֹ עוֹבֵר, כֵּיוָן דְּאֵינוֹ מְכַוֵּן בִּלְבִישָׁתוֹ לְשֵׁם מִצְוָה. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נד), דְּאִשָּׁה הַמּוֹצֵאת תְּפִלִּין אֲסוּרָה לְהַכְנִיסָן בְּשַׁבָּת אַף דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ, דְּכֵיוָן דְּאֵינָהּ רְגִילָה לְהַנִּיחָם בְּחֹל הֲוֵי לָהּ מַשּׁוֹי לְגַבָּהּ. [א]וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים עָלָיו, וּסְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּמִדִּינָא דִּגְמָרָא אֵין עֲלֵיהֶן אִסּוּר בָּזֶה רַק דִּלְכַתְּחִלָּה אֵין נָכוֹן לְהַנִּיחָן, לֹא מִקְרֵי מַשּׁוֹי לְגַבָּהּ. וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ פֶּרֶק י"ט מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הכ"ן), שֶׁמָּצָא בְּשִׁיטָה כְּתַב יָד דְּהָרַאֲבַ"ד (הובא בריטב"א) וְהָרַשְׁבָּ"א (עירובין צו: ד"ה אבל באשה) חוֹלְקִים בָּזֶה. עוֹד כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) לְשִׁיטָתוֹ, דְּאִם יָצְאָה אִשָּׁה בְּטַלִּית מְצֻיֶּצֶת, [הַיְנוּ טַלִּית שֶׁל מִצְוָה, שֶׁאֵין רְגִילִין לְלָבְשָׁהּ כִּי אִם לְשֵׁם מִצְוָה בִּלְבַד], חַיֶּבֶת חַטָּאת, דְּכֵיוָן דְּאֵין אִשָּׁה רְגִילָה לֵילֵךְ בְּטַלִּית כָּזֶה הֲוֵי מַשּׁוֹי לְגַבָּהּ, (קנט) [ב]וְגַם בָּזֶה יֵשׁ חוֹלְקִים עָלָיו: **(קנט) שֶׁלֹּא יַסְפִּיק.** הַיְנוּ כֵּיוָן שֶׁמְּבַעוֹד יוֹם בְּלָאוֹ הָכִי לֹא יַסְפִּיק הָעֵת לְהָבִיא כֻּלָּן, אֶלָּא יַמְתִּין שָׁם עַד הַלַּיְלָה וְיִשְׁמְרֵם וְיָבִיאֵם: **מג** (קס) **גְּשָׁמִים יוֹרְדִים.** שֶׁתִּתְקַלְקֵל הַסֵּפֶר תּוֹרָה, הִתִּירוּ לוֹ לְהִתְעַטֵּף, וְחוֹזֵר וּמִתְעַטֵּף בְּבִגְדִים מִלְּמַעְלָה וְנִכְנָס, שֶׁזֶּהוּ כְּבוֹדָהּ, שֶׁלֹּא תִּתְקַלְקֵל בַּגְּשָׁמִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

מא (קנג) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק עה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(קנג) תַּשַׁ"ז** (ס"ק כז) **[אַף שֶׁהוּא הַזְכִּיר אֲפִלּוּ חוּץ לָעֲרוּב].** וְכֵן הִסְרִי מִגְּדִים מְצַדֵּד גַּם כֵּן הָכִי, מִשּׁוּם דְּדֶרֶךְ לְשָׁאתוֹ בְּיָדוֹ לְפָעָמִים, וְלָכֵן לֹא הִעְתִּקְתִּי דִּבְרֵי הַמַּשְׁאַת בִּנְיָמִין (חידושי דינים שבסוף הספר אות ח"ח ס"ב) שֶׁהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג"ב: **מב (קנג)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נג): **(קנד)** דִּלְלָבְשָׁן בְּלָאוֹ הָכִי אֵין יָכוֹל, שֶׁאֵין לָהֶם רְצוּעוֹת: **(קנה)** מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל: **(קנו)** וְגַם עֲנִיבָה אֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, דְּאַף דְּקַיְימָא לָן דַּעֲנִיבָה לָאו קֶשֶׁר הוּא לְעִנְיַן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשוּ"ע הָרַב (סמ"ה) כְּתַב שֶׁאִשָּׁה חַיֶּבֶת חַטָּאת בִּתְפִלִּין. **ב]** וּבְשוּ"ע הָרַב (סנ"ב) פָּסַק דְּאִשָּׁה הֵיוֹצֵאת בְּטַלִּית מְצוּיֶצֶת חַיֶּבֶת חַטָּאת.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah